

Alergînd după comparații, căutînd analogii, născocind metafore, mulți au spus că lumea e un teatru. Încă de mult, din antichitate, poeții și filozofii se întreceau în a arăta că, vezi-doamne, oamenii sînt actori care își joacă rolurile lor pe scena lumii. Eu, însă, nu vreau să vă învăț toate acestea: preaplecăt cutez doar să vă amintesc de Epictet, pe care bine-l știți: „...Omule, atîta e al tău: să joci frumos rolul primit!“; de mai cine? de Shakespeare: „Da, lumea-n treagă este doar o scenă, femeii, bărbații își joacă rolul lor...“ (cum le mai potrivea melancolicul Jack!); de Eminescu și de îndemnul lui: „Privitor ca la teatru, tu în lume să te-nchipui...“ Cînd se apucă viața să scrie comedii, atunci să te fiți...

Vă cer îngăduința să vă povestesc o istorie pe care am găsit-o printr-o gazetă, mai de mulțisor. Chiar așa să fi fost? O țin eu bine minte? Nu mai știu. Păcatul meu să fie, dacă am mai pus de la mine, dar, parcă, nu cred.

Cică, odată — cît să fie, cine mai știe — cică, undeva — unde anume, greu de spus — cică, într-o localitate uitată de Dumnezeu, a venit un om. A intrat el în primărie, l-a luat pe al mai mare de l-a găsit acolo, i-a dat binețe și l-a întreat: Aveți copii, gospodariilor? Avem, cum să n-avem. Mulți? Mulți. Și, vi-s dragi? Cum nu! Și, nu vreți să le faceți o bucurie? Cîte-ncap! Atunci, dați-mi, colea, o a-probare, să-mi înalț ringhișpilul, să se învîrtă și ei în lanțuri, să vadă cum se zboară, să știe cum e ca pasărea. Maimarele a căzut pe gânduri. Primarul era plecat cu treburi, campania de recoltare era în toi, copiii mai ajutat și ei, mai adunau spi-

ce, mai pliveau grădinile, de ringhișpil pe ardea lor? Nici hirtia nu prea era în regulă, n-avea ștampilă de la județ... Omul cu ringhișpilul îl privea cu un singur ochi, foșnind ceva în buzunar. Maimarele se scărpină sub pălărie. E zdravăn ringhișpilul? Zdravăn, ține și oameni ca dumneata. Atunci, înalță-l dincolo de imasă, pe tolocă, mai departe de sat, să nu se-audă zarva. Dă hirtia-ncoa, să ți-o semnez, și mergi să-ți faci treaba. Nu, că am un băiețandru priceput, se descurcă el, aș zice să ciocnim un pahar, ca mulțămire, fac cinste, așa se cuvine. Și au plecat, cu cine s-a mai găsit prin primărie, nu mulți, că ceilalți erau la cîmp, au plecat la bufet, au ciocnit un pahar, au mai ciocnit unul, s-au luat cu vorba, au povestit, ba de una, ba de alta, și iar au ciocnit, că vinul era dulce și alunecos, s-au veselit ei pînă s-a lăsat seara, de se-ntorceau oamenii cu secerile pe umăr și se trăgeau pe lingă case. Eu zic să ne răcorim; ce-ar fi să mergem pînă la ringhișpilul dumatiale? — face maimarele. Poate-l cercăm, să vedem, ține? Că mi-e gîndul la aia mici, să nu pătească ceva. Vai de mine, sare omul cu ringhișpilul, se poate? Dar, nu prea am motorină, dacă o fi de vreo cîteva învîrtituri! Destul ca să-i facem proba, hotărâște maimarele.

Și, după ce-au dat gata vinul luat cu ei, s-au aburcat atonevoie în scaune, s-au legat temeinic, să nu-i arunce lanțul, omul cu ringhișpilul a pornit motorul, a apucat și el un lanț, a sărit în scaun și roata a prins să se-nvîrtă, ura, zburăm ca păsările...

Se cuvine să ne întorcem cu gîndul înapoi. În vreme ce mai-sus-pomeniții ciocneau

pahar după pahar și se veseleau nevoie-mare, băiețandrul tocmit la ringhișpil își vedea de ale lui: curățase locul pe tolocă, înălțase drăcovenia, căutase dacă mai e ceva de dres și, cînd totul fusese gata, umpluse rezervorul cu motorină, ca să fie treaba bine făcută, cum îi plăcea lui. Pe urmă, s-a dus în sat, unde trăseră, gazda l-a omenit cum se cuvine și acum dormea băiețandrul, dormea și se visa cocoșat, semet, pe o combină „Gloria“...

„Fără să-l bată gîndul că, pe tolocă, motorul duduia și că ringhișpilul se învîrtea repede-repede, înălțîndu-și lanțurile larg... A fost frumos, la început, parcă zburau, vîntul stîrnit îi izbea în față și-i răcorea, cîntau toți cît îi ținea gura, dar i-a luat cu amețală, pămîntul era hăt-jos, s-a făcut din ce în ce mai frig, se dezmeticeau din beție, luna se învîrtea deasupra lor hohotînd, ringhișpilul se rotea bezmetic, li s-a pus un nod în gît, i-a apucat frica...
Oprîți ringhișpilul!

Cine să-l oprească? Dincolo de imasă, în sat, oamenii dormeau, ostenuți.

Oprîți ringhișpilul! Cine? Pînă hăt, departe, nici țipenie de om, numai jivinele nopții, și ele spariate...

Oprîți ringhișpilul!
Cum să-l oprești? Ringhișpilul era forța destinului, era justiția însăși, cum să-l oprești?

Abia cînd s-a crăpat de ziuă și au trecut oamenii cu vitele către cireadă, i-au aflat, năuci și rebeguiți, tescuți pieziși, în scaunele lor zburătoare, cu ochii holbați de spaimă, amuțiți...

Se zice că, multă vreme după aceea, săreau în miezul nopții de lingă neveste, răcînd răgușit: „Oprîți ringhișpilul!“

Aceasta este comedia pe care a scris-o viața, odată, cine mai știe cînd, undeva, greu de spus unde... comedie pe care o știu și eu de la alții. Mă credeți sau nu, faceți cum vă e voia.